

22142047

MODERN GREEK A: LANGUAGE AND LITERATURE – STANDARD LEVEL – PAPER 1
GREC MODERNE A : LANGUE ET LITTÉRATURE – NIVEAU MOYEN – ÉPREUVE 1
GRIEGO MODERNO A: LENGUA Y LITERATURA – NIVEL MEDIO – PRUEBA 1

Friday 9 May 2014 (morning)

Vendredi 9 mai 2014 (matin)

Viernes 9 de mayo de 2014 (mañana)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write an analysis on one text only.
- It is not compulsory for you to respond directly to the guiding questions provided. However, you may use them if you wish.
- The maximum mark for this examination paper is *[20 marks]*.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez une analyse d'un seul texte.
- Vous n'êtes pas obligé(e) de répondre directement aux questions d'orientation fournies. Vous pouvez toutefois les utiliser si vous le souhaitez.
- Le nombre maximum de points pour cette épreuve d'examen est *[20 points]*.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un análisis de un solo texto.
- No es obligatorio responder directamente a las preguntas de orientación que se incluyen, pero puede utilizarlas si lo desea.
- La puntuación máxima para esta prueba de examen es *[20 puntos]*.

Να αναλύσετε ένα από τα παρακάτω κείμενα. Στην ανάλυσή σας πρέπει να συμπεριλάβετε σχόλια για το γενικό πλαίσιο, τους πιθανούς αναγνώστες, τον σκοπό, τη μορφή και τα εκφραστικά μέσα.

1^ο Κείμενο

«Mini jobs»... maxi καθεστώς α λα ελληνικά

Ο νέος εργασιακός θεσμός δεν υπάρχει επίσημα, όμως από καιρό υφίσταται στην αγορά

«Μας έκαναν ένα απόγευμα ενημέρωση και την επομένη θα κάναμε πρακτική», λέει ο Στάθης Γιαννέλης. Η αγγελία που τον «πήγε» σ' εκείνη τη δουλειά ζητούσε «ευχέρεια στην επικοινωνία» και υποσχόταν «συνέπεια στις πληρωμές» και «μηνιαία bonus¹». Αλλά το επόμενο πρωί, ο Στάθης διαπίστωσε πως η «πρακτική» ήταν κανονική εργασία. «Μου έδωσαν ένα πάκο διαφημιστικά και με άφησαν στη Βασιλίσσης Σοφίας. Μου εξήγησαν πως πρέπει να μπαίνω στις πολυκατοικίες και να αφήνω φυλλάδια στα διαμερίσματα, γιατί άμα τα αφήνω στα αυτοκίνητα “δεν μαζεύονται πελάτες”».

Ο Στάθης ξεκίνησε. «Χτύπησα στην πρώτη πολυκατοικία, μ' έβρισαν απ' το θυροτηλέφωνο. Μετά άρχισα να λέω ότι είμαι ο νοικάρης του πρώτου και ξέχασα τα κλειδιά μου. Αλλά ήταν σαν να παίζω σε περίεργη ταινία. Μια γυναίκα είπε πως θα φέρει την αστυνομία και έφυγα τρέχοντας, μετά ένας θυρωρός με έβαλε και μάζεψα όλα τα χαρτιά που είχα αφήσει σε τέσσερις ορόφους». Το απόγευμα ο Στάθης γύρισε στην εταιρεία κατάκοπος, μόνο και μόνο για ν' απολυθεί. «Μου είπαν πως το μεσημέρι πέρασαν και δεν με βρήκαν στο πόστο μου. Τους απάντησα πως θα ήμουν μέσα σε κάποια πολυκατοικία. Μετά κατάλαβα πως αυτό είναι το σύστημα: σε παίρνουν μια μέρα, μοιράζεις τζάμπα, σε διώχνουν».

Είναι η εκδοχή των «mini jobs» α λα ελληνικά. Μπορεί ο εργασιακός θεσμός που συζητήθηκε πολύ αυτή την εβδομάδα να μην υπάρχει στη χώρα μας επίσημα, αλλά εκεί έξω υπάρχουν άπειροι νέοι άνθρωποι που καιρό τώρα δουλεύουν σε «mini jobs». Στη δική τους περίπτωση, το «mini» αναφέρεται στον μισθό και στις προοπτικές ανέλιξης. Το ωράριο, η ταλαιπωρία, τα έξοδα εργασίας είναι πάντα maxi. Το ίδιο και τα θελήματα, όπως έμαθε από τη δική της εμπειρία η Ελένη Καρακατσάνη. Στα 22 της σπουδάζει στη Νομική, και ως φοιτήτρια πέρυσι το καλοκαίρι βρέθηκε να δουλεύει σε ένα δικηγορικό γραφείο. «Ήταν συμβολικός ο μισθός», λέει, «ούτε 200 ευρώ τον μήνα. Αλλά σκέφτηκα πως είναι πολύτιμη η εμπειρία». Για την Ελένη, αυτή ήταν η πρώτη της δουλειά κι έτσι δεν αντέδρασε όταν ο δικηγόρος την έβαλε στην κουζίνα, δίπλα στην καφετιέρα, να του πληκτρολογεί «ντάνες²» με χειρόγραφα που εκείνος δεν ήξερε να γράψει στον υπολογιστή. Η Ελένη που κανονικά θα δούλευε τρεις ώρες κάθε απόγευμα, σύντομα έγινε ο άνθρωπος που άνοιγε το γραφείο το πρωί και το έκλεινε το βράδυ. «Ήμουν το παιδί για όλες τις δουλειές», λέει. «Άμα ο δικηγόρος έφερνε τον γιο του μαζί, έπρεπε να τρέξω στο καφέ απέναντι να πάρω ζεστή σοκολάτα. Όταν τελείωνε το γάλα ή η ζάχαρη, έτρεχα στο σούπερ μάρκετ».

Η Ελένη δεν παραπονέθηκε ποτέ – ώσπου ήρθε ο Αύγουστος. «Καύσωνας έξω», λέει, «και άδεια η Αθήνα. Με το που ήρθε το αφεντικό στο γραφείο, μου ζήτησε να πάω στην Ομόνοια να δω αν ήταν ανοιχτό ένα φωτοτυπάδικο που του είχε δώσει κάτι έγγραφα για εκτύπωση, γιατί δεν απαντούσε στο τηλέφωνο. Τα γραφεία μας ήταν στου Γκύζη. Του ζήτησα λεφτά για ταξί και μου είπε “εγώ στην ηλικία σου έκανα Φάληρο – Παγκράτι με τα πόδια πρωί – βράδυ”. Μόνο που εκείνη τη μέρα έξω είχε 38 βαθμούς. Έπαθα ηλίαση. Με απέλυσε την επομένη τηλεφωνικώς, επειδή δεν πήγα στο γραφείο».

40 Βλέπετε, το πιο εύκολο πράγμα για τον εργοδότη είναι να βρει κάποιον άλλο στη θέση του απολυμένου νεαρού. Κι έτσι εκείνος το σκέφτεται δύο φορές πριν πει «όχι», όσο παράλογη κι αν είναι η απαίτηση του αφεντικού. «Ήμουν σ’ ένα βιντεοκλάμπ υπάλληλος», λέει ο Μάνος Αντύπας, που στα 22 του δέχθηκε να δουλεύει τα απογεύματα με 350 ευρώ. «Ο ιδιοκτήτης διάβασε στο βιογραφικό μου πως σπουδάζω πληροφορική και μου ζήτησε να «ρίξω μια ματιά» στο κομπιούτερ του». Ο Μάνος εμφανίστηκε στο σπίτι του στις 7 το απόγευμα και «τελικά μου πήρε πέντε ώρες δουλειά μέχρι να βρω τι φταίει. Τόσες ώρες δεν μου έδωσε ούτε ένα ποτήρι νερό να πιω. Όταν του είπα πως πρέπει να αλλάξει τροφοδοτικό, μου απάντησε “ε καλά, άμα θέλει λεφτά για να φτιαχτεί, παράτα το”. Έφυγα μεσάνυχτα απ’ το σπίτι του στην Πεύκη. Εννοείται πως δεν μου έδωσε λεφτά ούτε για ταξί».

«Λυπηθείτε με, αγοράστε κάτι, θα με διώξουν»

50 Τον Γιώργο τον «στρατολόγησε» ο Γιάννης, ο καλύτερός του φίλος απ’ το σχολείο. «Την πρώτη μέρα που πήγα για δουλειά, μου λέει, “φίλε, απίστευτο. Κάθεσαι και βγάζεις λεφτά. Χίλια τριακόσια ευρώ τον μήνα!”. Την επομένη πήγα μαζί του». Ο Γιώργος θυμάται πως το κτίριο στον Άγιο Δημήτριο είχε κάμερες στην είσοδο και τον πήγαν στον δεύτερο όροφο. «Μου είπαν πως θα παίρνω μισθό και μπόνους από τις πωλήσεις. Και με πήγαν στη σάλα με τα τηλέφωνα». Ο Γιώργος λέει πως «απ’ τις φωνές βούιζε ο τόπος. Όλοι μιλούσαν στο ακουστικό. Μου έδωσαν μια λίστα με νούμερα και ξεκίνησα». Πουλούσε αφυγραντήρες για παιδικά δωμάτια 55 προς 30 ευρώ. «Σε ένα λεπτό έπαιρνα περίπου τέσσερα τηλέφωνα», λέει. «Συνήθως μου το έκλειναν στα 15 δευτερόλεπτα. Αλλά έπρεπε να πιάσω τους στόχους. Έξι ώρες στο τηλέφωνο». Εκεί, ο Γιώργος άκουσε απίθανα πράγματα. «Η διπλανή μου, που ήρθε την ίδια μέρα με μένα, έκλαιγε στους πελάτες. “Θα με διώξουν”, έλεγε. “Λυπηθείτε με, αγοράστε, θα με διώξουν”. Ένας άλλος στόχευε στα γερόντια. Έκανε πως είναι φίλος του γιου τους για να πουλήσει 60 ό,τι μπορεί». Μέσα σε μια εβδομάδα, ο Γιώργος πούλησε έναν αφυγραντήρα στη μάνα του, δύο στις αδελφές του και έναν σε έναν φίλο του που είναι και ο μόνος που έχει πράγματι παιδί. «Και μετά τελείωσε η εβδομάδα και με φώναξαν στα γραφεία. Νόμιζα ότι θα με πληρώσουν, αλλά με απέλυσαν», λέει. «Μου έδωσαν 90 ευρώ, γιατί “δεν έπιασες τους στόχους”. Και τέλος. Πήγα να πάρω το στυλό απ’ τον πάγκο μου και καθόταν ήδη ένας άλλος νεαρός στη θέση μου.»

Μαριλή Μαργωμένου, www.kathimerini.gr (2013)

¹ bonus: δώρο εργαζομένου

² ντάνες: στοίβες

- Σε ποιους νομίζετε ότι απευθύνεται η δημοσιογράφος και ποιος είναι ο σκοπός του παραπάνω άρθρου;
- Να σχολιάσετε τις εικόνες του άρθρου και την επίδραση που μπορεί να έχουν στον αναγνώστη.

2^ο Κείμενο**Πότε είναι πετυχημένο ένα βιβλίο;**

Θα το έχετε ίσως προσέξει. Δεν μιλάμε πια για αναγνωρισμένους, καταξιωμένους, δόκιμους συγγραφείς, αλλά για πετυχημένους συγγραφείς. Κατ' αναλογία, μιλάμε σήμερα για πετυχημένα βιβλία, αντί, όπως άλλοτε, για σημαντικά βιβλία, πολύκροτα βιβλία, βιβλία – σταθμούς κ.λ.π.

- 5 Φαίνεται πως η επιτυχία θεωρείται ένα μέγεθος πιο χειροπιαστό, μετρήσιμο, και γι' αυτό έχει εκτοπίσει άλλες, πιο αόριστες, υποκειμενικές έννοιες. Και πώς μετριέται η επιτυχία; Με τις πωλήσεις, φυσικά, θα πει κανείς αμέσως. Με τα κέρδη. Αυτή δεν είναι, άλλωστε, η λογική που κρύβεται πίσω από την καθολική επικράτηση της επιτυχίας επί της αξίας στην αποτίμηση των ανθρώπινων έργων; Είσαι πετυχημένος αν κάνεις κάτι που σου αποφέρει μεγάλα κέρδη, τα οποία με τη σειρά τους σου εξασφαλίζουν μεγάλη δημοσιότητα – το σύγχρονο αντίστοιχο, αλλά όχι
- 10 ισοδύναμο, αυτού που σε αλλοτινούς, πιο αιδήμονες καιρούς ονομαζόταν «κοινωνική περιωπή».

- Τα πράγματα, ωστόσο, δεν είναι τόσο απλά, ακόμη και με καθαρά οικονομικούς όρους. Γιατί τάχα ένα βιβλίο που πουλάει μέσα σ' έναν χρόνο εκατό χιλιάδες αντίτυπα και στη συνέχεια παρουσιάζει σχεδόν μηδενική ζήτηση είναι πιο πετυχημένο από ένα άλλο, που πουλάει πολύ περισσότερα σε διάστημα μερικών δεκαετιών; Ο άλφα ή ο βήτα μπεστσελεράς του ενός φεγγαριού
- 15 είναι άραγε περισσότερο επικερδής για τους εκδότες τους απ' ότι ο Καραγάτσης ή ο Τσίρκας;

- Επειδή τα βιβλία αυτής της δεύτερης κατηγορίας είναι κατά κανόνα εκείνα που αποκαλούμε κλασικά, εκείνα που έχουν τη διαχρονική ευλογία της κριτικής, δεν θα έπρεπε άραγε να δούμε μια αχτίδα ελπίδας σ' αυτήν τη μακροπρόθεσμη σύγκλιση της ετυμηγορίας του κοινού και της κριτικής; Η κριτική επισημαίνει έγκαιρα αυτό που το κοινό θ' αναγνωρίσει και θα τιμήσει κάποτε.
- 20 Τελικά, δηλαδή, η πραγματική αξία δεν χάνεται ποτέ.

- Δυστυχώς, αυτή η ρόδινη περιγραφή δεν ανταποκρίνεται και τόσο στην πραγματικότητα. Η γνώμη της κριτικής είναι πολύ λιγότερο ασφαλές κριτήριο απ' όσο θέλουν να πιστεύουν οι κριτικοί, ιδίως εκείνοι που δεν έχουν στο μυαλό τους τίποτε εκτός από την αισθητική. Το «*Μόμπυ Ντικ*¹», ένα από τα αριστουργήματα της παγκόσμιας λογοτεχνίας, απορρίφθηκε από σχεδόν σύσσωμη την κριτική της εποχής του (ενώ δεν άρεσε ούτε στο αναγνωστικό κοινό). Και δεν πρόκειται για την
- 25 εξαίρεση που επιβεβαιώνει τον κανόνα. Εξάλλου, η κριτική έχει εγκωμιάσει πολλά βιβλία που δεν άντεξαν τελικά στη δοκιμασία του χρόνου. Ποιος θυμάται σήμερα τον Πάτρικ Ζύσκιντ και «*Το άρωμα*²», το μυθιστόρημά του που, δεν πάνε ούτε δύο δεκαετίες από τότε, αποθεώθηκε από τη διεθνή κριτική (και σημείωσε παντού μεγάλη εμπορική επιτυχία);

- 30 Είπα μόλις πριν τη φράση – κλειδί, τουλάχιστον αυτή που ξεκλειδώνει τις πικραμένες καρδιές όσων συγγραφέων νιώθουν αδικημένοι: η δοκιμασία του χρόνου. Ο χρόνος, πιστεύεται, είναι ο υπέρτατος κριτής της αξίας (της επιτυχίας;) ενός βιβλίου. Αλλά πόσος πρέπει να είναι αυτός ο χρόνος για να έχουμε μια οριστική ετυμηγορία; Υπάρχουν βιβλία και συγγραφείς που ανακαλύφθηκαν με καθυστέρηση τριάντα ή πενήντα χρόνων, δοξάστηκαν *post mortem*³,
- 35 ξεχάστηκαν ξανά έπειτα από άλλα τριάντα ή πενήντα χρόνια, αργότερα εκτιμήθηκαν εν μέρει και για εντελώς καινούργιους λόγους, και πάει λέγοντας. Ο χρόνος είναι ένας ωκεανός με ιδιότροπα ρεύματα και άστατους ανέμους για τα πλεούμενα που λέγονται βιβλία. Και κανένας μας δεν ζει τρεις, τέσσερις ή πέντε αιώνες, για να δει σε ποια ακτή θα βγουν τελικά τα βιβλία της δικής μας εποχής.

Απόσπασμα δοκιμίου του Δημοσθένη Κούρτοβικ
που δημοσιεύτηκε στη συλλογή δοκιμίων του ελληνικό *hangover* (2005)

¹ Μόμπυ Ντικ: *Moby Dick* του Αμερικανού συγγραφέα Χέρμαν Μέλβιλ

² Πάτρικ Ζύσκιντ: *Perfume. The Story of a Murderer* του Γερμανού συγγραφέα Πάτρικ Ζύσκιντ

³ *post mortem*: μετά θάνατον

- Να σχολιάσετε το πιθανό αναγνωστικό κοινό και τον σκοπό του παραπάνω δοκιμίου.
- Να σχολιάσετε τον τρόπο με τον οποίο η γλώσσα και τα εκφραστικά μέσα συμβάλλουν στην καλύτερη κατανόηση του κειμένου.